

Упутства за припрему ИСПИТНИХ ПИТАЊА 21-30

Предмет: Старозаветна теологија

доц. др Ненад Божовић

12.05.2021.

21. Плураалност теолошког мишљења у Старом Завету?

- Литература:
- Р. Кубат, *Полифонија теолошких исказа у Старом Завету*, у: Траговима Писма, 289-312.
- Главне тезе:
- Наизглед противречне тврдње и различита становишта: нпр. за мешовити брак (Књига о Рути), против мешовитог брака (Књига Јездрина и Немијина) – егзегеза мора да узме у обзир контексте свих тврдњи – различити теолошки ставови се прожимају у полифонији теолошких исказа
- Примери још: два извештаја о стварању (Пост 1 и 2)

21. Плуралност теолошког мишљења у Старом Завету?

- 1. Теолошки исказ је условљен животним контекстом. Исказ је смислен само ако је учинковит, тако нпр. човеку сликовито-митолошке форме мишљења могуће је се обратити само у његовом дискурсу, који је истовремено и дискурс аутора.
- 2. Ниједан теолошки исказ није потпун у смислу да обухвата све потенцијалне аспекте и могуће контексте. Теолошки исказ је условљен оним шта у њега уносе аутор и реципијент, то јест када аутор говори о Богу увек је то и његова представа Бога и конкретна намера, док је код реципијента то, пре свега, порив за егзистенцијалним одговором у конкретној животној ситуацији.
- 3. Сам теолошки исказ као људски говор не може да исцрпи Божанску реалност и њено преплитање са човековом реалности.
- полифонија теолошких исказа “природно стање” теологије уопште - Писмо не даје основ за догматску и ритуалну искључивост.

22. Теологија ‘слободних робова’?

- Литература:
- Р. Кубат, Теологија ‘слободних робова’?, у: Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати, књ. 19 (2015), 7-17.
- Главне тезе:
- Социјални аспект егзегезе Књиге изласка
- Социјалне импликације наратива о Освајању Ханана

23. Савременост Старог Завета?

- Креативно питање: у којој мери је СЗ савремен, односно у којој мери и како конкретно одговара на питања савремене епохе иако је завршен пре више од два миленијума?
- Нпр. социјална питања: Бег у слободу, Избеглице и ми, Пророчки бунт.
- Еколошка питања: Библија и екологија

24. Јона – бунтовни пророк?

- Литература: чланак [Бунтовни пророк Јона](#).
- Главне тезе
- Јонино одбијање да проповеда у Ниниви (бунт против заповести) и последице одбијања (олуја на мору и гутање немани)
- Бог је Бог свих народа (и Нинивљана) и може опростити Нинивљанима ако увиди покајање

25. Стари Завет из перспективе Новог?

- Р. Кубат, Траговима отаца ка Светом Писму, у: Траговима Писма, 125-182.
- Главне тезе:
- свети оци су се у својим теолошким и херменеутичким промишљањима ослањали на Свето Писмо, у контексту задате теме, посебно на Стари Завет – може се рећи да је отачка теологија заправо доследна егзегеза
- текст указује на темељне херменеутичке и теолошке моменте на основу којих су оци изводили теолошко-егзегетске закључке, тумачећи јављање Анђела Господњег као предоваплоћенско откривање Бога Логоса.

26. Субота – дан одмора

- Литература: чланак [Субота – дан одмора?](#)
-
- Главне тезе:
-
- Тумачење извештаја о стварању и улога суботе
- Субота током периода ропства као идентитетски знак јудаизма
- Социјални аспект суботе: само човек који има дан одмора је човек који има достојанство – Јевреји су били робови у Египту без дана одмора и зато кроз прославу суботе славе стварање Божије и достојанство човека (иконе Бога који одмара у 7 дан)
- Формализовање суботе – фарисејски јудаизам у НЗ
- Социјални аспект суботе (недеље) данас (рад супермаркета и фабрике недељом и празником због профита)

27. Схватање нације у Старом Завету?

- Литература: : J. McKenzie, Starozavjetna biblijska teologija, u: Biblijska teologija Starog i Novog zavjeta (prir. M. Zovkić), Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1980, 146-225. (пдф на српском страна 9-12, одељак Стари завјет и повијест Израиља)
- Главне тезе:
- Видети лекцију Савез и Закон и праведност
- Традиције о Јахвеовим спасотворним дјелима постала су предања целе групе, а обавезе Савеза, посебно обавеза слављења јединог Јахве, постале су нормативне.
- Израил је првенствено био религиозна а не етничка заједница.

28. Старозаветно схватање рата

- Литература:
- Р. Кубат, *Стари Завет – рат у самоодбрани*, Православни свет и Први светски рат: зборник радова међународног научног скупа: Београд, 5-6. децембар 2014.
- [Н. Божовић, Освајање Јерихона – Тумачење ИНав 6, 22, Богословље 2017.](#)
- [Чланак Рат у Старом Савезу](#)
- Главне тезе: Аврамов рат у одбрани Лота, освајање Ханана – освајачки рат? Питање ратне етике – кажњавање Аханове крађе, историјски контекст извештаја о ратовима – старооријентално тријумфалистичко извештавање о ратовима

29. Схватање полности у Старом Завету?

- Литература:
- W. Harrington, *Uvod u Stari Zavjet*, 306-312.
- Фокус на Песму над песмама - жанр поетска литература
- Порука књиге: афирмација полне љубави у брачној заједници

30. Стари Завет у светоотачкој мисли?

- Р. Кубат, Траговима отаца ка Светом Писму, у: Траговима Писма, 125-182.
- Главне тезе:
- свети оци су се у својим теолошким и херменеутичким промишљањима ослањали на Свето Писмо, у контексту задате теме, посебно на Стари Завет – може се рећи да је отачка теологија заправо доследна егзегеза
- текст указује на темељне херменеутичке и теолошке моменте на основу којих су оци изводили теолошко-егзегетске закључке, тумачећи јављање Анђела Господњег као предоваплоћенско откривање Бога Логоса.